

Kan je kanker nationaal plannen?

Elke dag krijgen gemiddeld 130 Vlamingen te horen dat ze kanker hebben. Een zware diagnose die hun leven en dat van hun naasten drastisch verandert...’, hoor ik nu al bijna twee weken als radiospot op de VRT. Het is de aankondiging van een oproep om massaal deel te nemen aan de ‘Dag tegen Kanker’ op 15 oktober en het gele lintje te dragen of te delen op sociale media, want ‘alleen samen zijn we sterker dan kanker’.

Het is een dag georganiseerd door Kom op tegen Kanker weliswaar alleen in Vlaanderen. Dat doen ze nu al de 26ste keer. Kom op tegen Kanker is een unieke Vlaamse organisatie met een Belgische geschiedenis die bijna parallel loopt met de federale hervormingen. Onder bescherming van koningin Elisabeth werd de Nationale Belgische Liga tegen Kanker/ La Lique Nationale Belge contre le Cancer opgericht in 1924.

Kanker was toen nog een ziekte waarover men niet veel wist en waartegen weinig of geen behandeling mogelijk was. Bij gebrek aan medische middelen zorgde men voor kankerpatiënten vooral voor sociale omkadering, wat meer dan nodig was (en nog altijd is).

Het Belgisch Werk tegen Kanker/ L'oeuvre Belge contre le Cancer, een instelling van openbaar nut ontstaan in 1950, zette het werk van de Liga voort. Men investeerde meer en meer in wetenschappelijk onderzoek dat niet door de overheid of de farmaceutische industrie gefinancierd werd. Daaruit ontsproot de Stichting tegen Kanker/ Fondation contre le Cancer die Belgisch bleef met een Vlaamse en Waalse co-voorzitter, terwijl de Vlaamse Kankerliga sinds 1993 een eigen Vlaamse weg koos om in 2014 te kiezen voor de naam Kom op tegen Kanker.

Zowel de Stichting tegen Kanker als Kom op tegen Kanker opereren in Vlaanderen met eigen fondsenwerving en geldinzamelingen. Beide organisaties doen hun uiterste best om via allerlei acties gedurende het hele jaar de bevolking te sensibiliseren. Het werkt wat verwarrend voor de Vlaamse burger: van wie koopt men nu dat plantje, of loopt of fietst men al die kilometers? En die kinderkankerdag van 4 oktober laatsleden, van wie was dat initiatief? [De Nationale kinderkankerdag](#)/La Journée nationale contre le cancer infantile, telkens de eerste zondag van oktober kende dit jaar zijn 30ste editie.

En zijn er twee dagen per jaar dat men kanker in de actualiteit brengt, waarom en wat is het verschil? Op de website van Kom op tegen Kanker kan je het lezen in de rubriek veelgestelde vragen: Waarom valt de Dag tegen Kanker niet samen met [Wereldkankerdag op 4 februari](#) (die ze ook in Wallonië en Brussel vieren)?

Tijdens de Dag tegen Kanker willen we mensen met kanker en hun omgeving tonen dat ze er niet alleen voor staan. Om die solidariteit zichtbaar te maken, dragen en delen mensen massaal het gele lintje en zetten verschillende organisaties verwenactiviteiten op voor kankerpatiënten en hun naasten. Dit alles vindt onder meer plaats in ziekenhuizen en andere zorgorganisaties, in steden en gemeenten, in bedrijven ... Daarom kiezen we voor een vaste afspraak op een werkdag: de derde donderdag van oktober en geen vaste datum, dit jaar is dit 15 oktober. Zo kunnen zoveel mogelijk mensen hun schouders mee onder de Dag tegen Kanker zetten. Die dag werd trouwens al in het leven geroepen voor de Wereldkankerdag op 4 februari op de kalender kwam. Dat er sindsdien nog meer aandacht is voor mensen met kanker en hun naasten, kunnen we natuurlijk alleen maar toejuichen.' Op de website van de stichting lees je alleen maar over 4 februari...

Beide organisaties reageerden positief op het [nieuwe kankerplan](#) van minister van Volksgezondheid Frank Vandenbroucke (Vooruit). Het is de voortzetting of eerder heropstart van het Nationaal Kankerplan van Onkelinx (PS) daterend van 2008! Dat plan omvatte 3 jaren van 2008 tot 2010 en veroorzaakte met zijn 32 initiatieven een kleine schokgolf, voor wie het zich nog herinnert. Het nieuwe Belgisch Kankerplan moet de kankerzorg de komende tien jaar verbeteren (2026-2036) in 34 actiepunten. Zo zet het plan van de minister verder in op gespecialiseerde centra voor de behandeling van complexe kankers, nu ook voor ovariumtumoren en longkanker. Ook komt er een nationaal expertenpanel dat artsen bijstaat bij de moeilijkste behandelbeslissingen bij individuele patiënten en bij jonge patiënten.

Jaarlijks gaat het om meer dan 78000 nieuwe kankerdiagnoses (78505 geschat in 2025), 215 Belgen per dag, een harde realiteit die niet te negeren valt! Via vier prioritaire strategische assen wil Vandenbroucke dit aanpakken. Naast doelmatige zorg: de juiste zorg voor de juiste patiënt op het juiste moment, slim georganiseerde zorg: zo dicht mogelijk bij de patiënt, maar in gespecialiseerde centra waar nodig, het inzetten op het leven met en na kanker, zal tot slot preventie en vroege opsporing cruciaal zijn want vier op de tien kankers zijn vermijdbaar. Maar laat dat nu juist de taak van de deelstaten zijn waar de samenwerking schort...

[Kom op tegen Kanker](#) mist de nodige verregaande ambitie van de minister op het vlak van preventie. Hoewel het plan aandacht besteedt aan het monitoren van

kankergerelateerde risicofactoren, vindt zij dat de focus op preventie een stuk scherper moet. [Stichting tegen Kanker](#) benadrukt op haar beurt het belang van voldoende middelen en een transparante opvolging om het plan te doen slagen.

Beide prijzen ze de initiatieven voor zeldzame en complexe kankers: "Dat sluit aan bij ons jarenlange pleidooi om patiënten voor complexe behandelingen door te verwijzen naar centra met voldoende expertise en ervaring", klinkt het bij Kom op tegen Kanker. Wel moeten patiënten die zich ver moeten verplaatsen kunnen rekenen op trajectbegeleiding en toegankelijk patiëntenvervoer. "Financiële of praktische drempels mogen nooit bepalen of iemand toegang krijgt tot gespecialiseerde zorg", klinkt het.

Ook Stichting tegen Kanker beklemtoont hoe cruciaal die toegankelijkheid is, aangezien patiënten vandaag niet altijd vanzelf de weg vinden naar alle beschikbare ondersteuning. De organisatie is dan ook tevreden met de maatregel die de rol van trajectbegeleiders moet analyseren. Wat betreft de 1% van de kankers die kinderen treft en 3% adolescenten en jongvolwassenen, is elk van deze kankers dus een zeldzaam en complex geval, dat een holistisch zorgbeleid vereist, benadrukt de vereniging.

Daarnaast is de versterking van klinisch onderzoek een belangrijke mijlpaal. Het Kankerplan wil data voor onderzoek en precisiegeneeskunde bijvoorbeeld toegankelijker maken. "Alleen meten is niet voldoende", verduidelijkt dan weer Kom op tegen Kanker, "vooral concrete maatregelen rond tabak en vaperen ontbreken."

Er zijn dus nog wat hindernissen te nemen en bruggen te slaan, maar er is nationale hoop en we geven ons tien jaar...

Deze opiniebijdrage verscheen in [Mediquality op 15 oktober](#)

